

Evaluatie participatie 2025

Versie bestuursvergadering 24 januari 2026

Versie: 19/1/2025, Jan Marten de Jong (borgingsadviseur)

Inhoudsopgave

Rapportage

INLEIDING	3
PARTICIPATIE BIJ HET APOSTOLISCH GENOOTSCHAP	3
PARTICIPATIE IN 2025	4
<i>Doelstelling behaald, meeste activiteiten uitgevoerd</i>	4
<i>Evaluatiepunten beleidsparticipatie 2025</i>	5
<i>Evaluatie vernieuwingsparticipatie 2025</i>	6
BIJLAGEN	4
- Bijlage 1. Doelen en activiteiten (bestuurlijk) jaarplan 2025	
- Bijlage 2. Vraagstukken beleidsparticipatie 2025	
- Bijlage 3. Participatie in 2025	
- Bijlage 4. Adviezen Klankbordgroep	

Inleiding

In 2024 is de wegwijzer participatie opgesteld (zie ook: www.apgen.nl/participatie). Deze bevat een visie op participatie voor het Apostolisch Genootschap en een implementatie- en actieplan voor 2025. Eén van de onderdelen van het actieplan voor 2025 is de evaluatie van het participatief werken.

Participatie bij het Apostolisch Genootschap

Participatie, ook wel actief deelnemen, hoort bij de kern van het *Apostolisch zijn*. Dat actief deelnemen gebeurt vanaf de oprichting van het Apostolisch Genootschap al op vele manieren. In de meerjarevisie is participatie als één van de ambities opgenomen, namelijk: Stimuleren dat zoveel mogelijk mensen meedenken, meedoen en meebeslissen bij het Apostolisch Genootschap.

In de wegwijzer participatie (december 2024) is dit als volgt verwoord:

Het Apostolisch Genootschap wil vanuit haar grondslag werken aan meer eigenaarschap van leden en sympathisanten. Samen maken en zijn we het Apostolisch Genootschap. We werken in harmonie met elkaar en in liefde aan een menswaardige wereld: vanuit verantwoordelijkheid en (onderling) vertrouwen.

In de wegwijzer worden twee vormen van participatie uitgewerkt:

- **Beleidsparticipatie** (ook wel: beleidsbeïnvloedende participatie). Samen met leden en andere belanghebbenden beleid maken, uitvoeren en evalueren. Het gaat hierbij primair om (landelijke) koerselementen, programma's en beleid geïnitieerd door het bestuur en/of de landelijke organisatie.
- **Vernieuwingsparticipatie** (ook wel: ondersteunen van initiatieven van leden en sympathisanten). Ruimte geven aan initiatieven van leden en andere belanghebbenden (initiatief en eigenaarschap ligt bij leden en/of andere belanghebbenden; het bestuur en/of de landelijke organisatie ondersteunen dit).

Bij de evaluatie 2025 kijken we naar deze vormen van participatie. Dat er nog veel meer gebeurt aan participatie en gemeenschapsontwikkeling binnen het Apostolisch Genootschap staat buiten kijf, maar dat behandelen we niet in deze notitie.

Participatie in 2025

De bestuurlijke doelstelling voor 2025 was een start maken met het concretiseren van de weg-wijzer participatie. Dit is geoperationaliseerd in het actieplan participatie 2025 en de activiteiten uit het (bestuurlijke) jaarplan 2025 (zie bijlage 1).

Met betrokken medewerkers en het bestuur heeft de borgingsadviseur participatie gesprekken gevoerd over het participatief werken in 2025. Het gaat om:

- Participatief werken algemeen
- Beleidsparticipatie
- Vernieuwingsparticipatie

De evaluatie is voorgelegd aan de klankbordgroep participatie die aan de hand hiervan adviezen heeft gegeven voor participatie in 2026 (zie bijlage 4).

Samengevat komt de evaluatie van het participatief werken 2025 op het volgende neer.

Doelstelling behaald, meeste activiteiten uitgevoerd

De doelstelling voor 2025 is behaald: er is een start gemaakt met het concretiseren van de weg-wijzer participatie. Het grootste deel van de beoogde activiteiten is in 2025 uitgevoerd (zie bijlage 1 en 3).

Een deel van de activiteiten is niet of niet volledig uitgevoerd:

Algemeen

- De werkprocessen borging participatie zijn deels ingericht. Er is een begin gemaakt, door bijvoorbeeld in het (concept)startdocument voor projecten/vraagstukken participatie als vast onderdeel in te richten, door een pilot creatief verbinders te starten, enz. De borging van werkprocessen is in ontwikkeling, maar nog niet afgerond.
- Er is geen verdiepend opleidingsprogramma voor masters¹ uitgevoerd. Dit komt omdat in 2025 de rol van master is uitgevoerd door de borgingsadviseur participatie (op het gebied van beleidsparticipatie) en één creatief verbinder (vernieuwingsparticipatie). Omdat deze medewerkers de methodieken kennen en/of ontwikkeld hebben, was hier geen verdiepende training in 2025 voor nodig. In de loop van 2025 is het aantal creatief verbinders uitgebreid: zij kennen de methodiek *De Groene weiden*, alleen hebben zij deze nog niet uitgevoerd.
- Er is geen workshop participatie tijdens de najaarsconferentie 2025 voor geestelijk verzorgers geweest. Hier is geen tijd voor ingeruimd op het programma, omdat de focus lag op inhoud van geestelijke zorg.
- De klankbordgroep participatie is meerdere keren bij elkaar geweest, maar de groep is nog sterk zoekende naar de eigen rol. Het kennisniveau over participatie en de rolopvatting van de diverse leden van en over de klankbordgroep is divers wat niet ten goede komt van de effectiviteit van de gesprekken.

¹ De mensen met deze rol hebben de methodieken voor participatie (Relevant Gesprek, Groene Weiden) onder de knie: op vraagstuk- en gespreksniveau. Ze hebben expertise voor het proces participatie. Zij kunnen collega's, leden en sympathisanten coachen en adviseren bij verschillende vraagstukken. De mensen met de rol van master ontwikkelen in overleg met de borgings-adviseur ondersteunende middelen voor participatie: checklists, handreikingen, werkvormen, e.d.

Beleidsparticipatie

- Er zijn drie plannen van aanpak gemaakt (en uitgevoerd/in uitvoering) voor het participatief oppakken van (beleids)vraagstukken (zie bijlage 2): twee plannen vanuit programmteam Bestuur en Organisatie, één plan voor programmteam Maatschappelijke Betrokkenheid. De programmteams Vitale Gemeenschappen, en OZL hebben geen plannen van aanpak participatie gemaakt en/of uitgevoerd.

Vernieuwingsparticipatie

- Inspiratieateliers 2.0 zijn wel voorbereid (plan gemaakt mbv participatie van leden en sympathisanten), maar niet uitgevoerd in 2025.

Evaluatiepunten beleidsparticipatie 2025

Relevant Gesprek is helpend, maar ook complex

De *Relevant Gesprek methodiek* wordt door de betrokken medewerkers als helpend en bruikbaar ervaren bij het maken en uitvoeren van plannen van aanpak voor participatief werken. Het volgen van de stappen (sleutels) uit de methodiek helpt. Tegelijkertijd is het nog wennen om de methodiek te gebruiken. De meeste medewerkers geven aan dit nog niet zelfstandig te kunnen en er ondersteuning bij nodig te hebben (door de borgingsadviseur / master).

Overige leerpunten rondom *Relevant Gesprek*:

- De methodiek is helpend voor medewerkers bij het maken van een participatie plan van aanpak; voor vrijwilligers is dit te complex
- Het volledig toepassen van de methodiek lijkt bij eenvoudige (enkelvoudige) vraagstukken te complex. Er is behoefte aan een eenvoudiger stappenplan voor dit soort vraagstukken
- Er is behoefte aan hulpmiddelen zoals checklists, schema's e.d. bij het opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak voor (beleids)participatie
- Er is behoefte aan meer specifieke middelen voor het Apostolisch genootschap: bijvoorbeeld een publieksanalyse met eigen doelgroepen.

Plan van aanpak participatie is geen projectplan

Bij de totstandkoming van het plan van aanpak voor participatie worden bij de *Relevant Gesprek methodiek* ook de vragen/sleutels 'Waarom in gesprek?' en 'Waarover in gesprek?' beantwoord. De antwoorden op deze vragen zijn van belang om de participatie in te richten. In de praktijk heeft het beantwoorden van deze vragen bij het opstellen van de plannen van aanpak (te)veel tijd gekost.

Daarnaast zijn plannen van aanpak voor participatie ook gebruikt als projectplan: dus voor het (aan)sturen van het gehele project en niet alleen voor het sturen/vormgeven van participatie. Hierdoor ging ook veel aandacht uit naar de verantwoordelijkheden en functies van medewerkers die meewerken aan de vraagstukken.

Het leerpunt is dat het belangrijk is dat voorafgaand aan het maken van een plan van aanpak voor participatie de projectstructuur en de doelen van het project/vraagstuk bekend zijn. Bij het agile werken betekent dit dan: eerst een epic formuleren, pas daarna de participatie inrichten.

Evaluatie vernieuwingsparticipatie 2025

In 2025 zien we een mooie beweging ontstaan binnen de vernieuwingsparticipatie. Er duiken steeds meer nieuwe initiatieven op, al ligt de focus daarbij nog vooral binnen de bestaande (ge-loofs)gemeenschappen. Veel ideeën richten zich op eigen leden en minder op mensen van bui-ten. De initiatiefkracht groeit, dat is zichtbaar in het aantal nieuwe activiteiten, maar die groei vertaalt zich nog niet in meer aanvragen voor ondersteuning.

Voor veel mensen blijkt het nog een uitdaging om echt vanuit ‘nieuwe mensen’ te denken. Be-stande activiteiten worden wel opengesteld voor anderen, maar het daadwerkelijk ontwikkelen van nieuwe vormen voor nieuwe doelgroepen vraagt nog extra stimulans, creativiteit en lef. ‘Out of the box’ denken is niet vanzelfsprekend en hier ligt nog veel ruimte om te groeien.

Groene Weide werkt, maar vraagt nog structuur en ondersteuning

De *Groene Weide*-methodiek bewijst ook dit jaar haar waarde: initiatiefnemers ervaren energie, richting en een duidelijke structuur. De rol van de Creatief Verbinder is hierin essentieel. In 2025 kwam die rol vooral op één persoon terecht, terwijl de twee andere collega’s pas recent zijn ge-start.

Toch zien we een inspirerend patroon: dáár waar een Creatief Verbinder actief wordt in een regio, ontstaat nieuwe energie bij een groep vrijwilligers. Zij gaan met hernieuwde motivatie aan de slag met nieuwe en bestaande vormen, met nadrukkelijke aandacht voor nieuwe mensen. Dit laat zien dat wanneer er lokaal begeleiding en aandacht is, initiatiefnemers makkelijker in beweging komen en dat een bredere groep leden wil meedoen.

Tegelijkertijd is het duidelijk dat deze beweging te groot is om door drie mensen landelijk te dra-gen. Werken in regio’s, waarin groepen vrijwilligers (we noemen ze de verschilmakers) worden samengebracht, blijkt effectief. Het zorgt ervoor dat mensen zich gesteund voelen en samen po-sitieve energie opbouwen. De voorbereidingen voor de campagne van 2026 versterken dit ge-voel: een gezamenlijk doel zet zichtbaar mensen in beweging.

Kennisdeling blijft een punt van aandacht

In regio’s waar geen Creatief Verbinder aanwezig is, zien we dat Initiatiefnemers elkaar nog on-voldoende weten te vinden. Hierdoor blijven waardevolle ideeën, ervaringen en leermomenten versnipperd. Mogelijk gaat hierin het samen optrekken op landelijk niveau rondom de campagne in 2026 helpen.

Bijlage 1. Operationalisering participatie 2025

Actieplan 2025

Wat	Wie	Status
Januari / februari. Artikel over wegwijzer participatie in online nieuwsbrief <i>De Stroom</i> nav besluit bestuur + in nieuwsbrief voor medewerkers	Borgingsadviseur in samenwerking met met expertiseteam communicatie	Afgerond
Website, intranet en gedeelte/vindplaats medewerkers bijwerken op gebied van (leden)participatie (beleidsbeïnvloeding + ondersteuning initiatieven)	Borgingsadviseur in samenwerking met communicatieadviseur B&O + webmaster	Afgerond
Gesprek in bestuur over (beleids)onderwerpen om participatief op te pakken	Borgingsadviseur + bestuur	Afgerond
Start ondersteuning bij toepassen <i>Relevant Gesprek</i> en plan van aanpak participatie bij start beleidsprojecten: minimaal één beleidsproject bij alle programmateams + participatief uitvoeren van deze projecten + achteraf evalueren participatief werken bij deze projecten	Borgingsadviseur in samenwerking met programmateams	Deels uitgevoerd: Twee programmateams wel, twee programmateams niet (zie bijlage 2)
Sjabloon plan van aanpak beleidsbeïnvloedende participatie ontwikkelen (<i>Relevant Gesprek</i>)	Borgingsadviseur	Afgerond
Ondersteuning geloofsgemeenschappen, leden en sympathisanten bij nieuwe initiatieven	Creatieve verbinder (extern adviseur) in samenwerking met borgingsadviseur	In uitvoering
Ontwikkeling plan + uitvoering inspiratieateliers 2.0 in minimaal vier regio's	Borgingsadviseur in samenwerking met creatieve verbinder(s)	Plan afgerond, uitvoering niet
Ontwikkelen basisprogramma participatie voor bestuurders en relevante medewerkers (incl. overzicht kostenraming) + uitvoering	Borgingsadviseur	Afgerond
Ontwikkelen toolbox participatie	Borgingsadviseur i.s.m. creatieve verbinder, 'verschilmakers', e.d.	Anders uitgevoerd (zie bijlage 3C)
Voorjaar. Start basistraining participatie	Medewerkers programmateams, districtvoorgangers	Afgerond
Tijdens verdiepingsdag bestuur. Basisopleiding participatie bestuur	Bestuur	Afgerond
Werkprocessen borging participatie inrichten	Borgingsadviseur	In uitvoering
Aandacht voor actief meedoen bij het Apostolisch Genootschap in weekbrief → link met geloofsverhaal?	Schrijver weekbrief	Afgerond (diverse weekbrieven)
Ontwikkelen verdiepend opleidingsprogramma participatie voor de rol van masters (incl. kostenraming)	Borgingsadviseur in samenwerking met creatieve verbinder (extern adviseur)	In uitvoering
Zomer. Verdiepend artikel participatie in <i>De Stroom</i>	Voorzitter bestuur in samenwerking met borgingsadviseur	Artikel in digitale Stroom dec. '25
Oktober 2025. Evaluatie wegwijzer participatie + participatief werken, inclusief borging in organisatie (functies en rollen)	Borgingsadviseur in samenwerking met voorzitter bestuur, masters en (relevante) medewerkers	Afgerond
Najaarsconferentie 2025. Workshop participatie in regio's en lokale geloofsgemeenschappen / plaatselijk	Borgingsadviseur	Niet uitgevoerd
November / december. Actieplan participatie 2026 e.v.	Borgingsadviseur	Afgerond
2026. Behoeftedonderzoek uitvoeren + plan maken voor uitvoering participatief werken op regionaal en plaatselijk niveau + onderzoek naar behoefte gespreksgesprekken over participatie	Borgingsadviseur in samenwerking met masters	Meegenomen naar 2026

Nb. Bovenstaande acties worden opgenomen in en/of omgezet naar de product backlog van het programmateam B&O. Binnen dat team vindt integrale prioritering plaats van de uitwerking van de wegwijzer participatie

Doelen en activiteiten (bestuurlijk) jaarplan 2025

Ambitie 4: Meedenken, meedoen, meebeslissen			Status
Doelen jaarplan 2025	Activiteiten jaarplan 2025	Programmateam	
4.1 Start maken met het concretiseren van de wegwijzer participatie.	4.1.1 In minimaal 4 regio's een Inspiratieatelier organiseren voor het delen en ondersteunen van initiatieven van leden en sympathisanten.	B&O	Plan afgerond, uitvoering niet. Mee naar 2026
	4.1.2 Trainen van medewerkers en vrijwilligers om participatie methodieken toe te kunnen passen.	B&O	Basis afgerond, verdieping 2026
	4.1.3 Programmateams werken participatief bij beleid beïnvloedende vraagstukken	B&O	Deels uitgevoerd: Twee programmateams wel, twee programmateams niet (zie bijlage 2)

Bijlage 2. Vraagstukken beleidsparticipatie 2025

Plannen van aanpak participatie (Relevant Gesprek)

Onderwerp	Toelichting	Looptijd plan van participatie	Status
<p>Merkstrategie. Producten en diensten van het Apostolisch Genootschap (proposities)</p> <p>Programmteam Bestuur & Organisatie</p>	<p>In de Meerjarenvisie is de ambitie <i>Meer mensen samenbrengen</i> opgenomen. Om deze ambitie te behalen, is het van belang om verschillende producten en diensten te hebben die passend zijn bij (de merkstrategie van) het Apostolisch Genootschap: voor nieuwe doelgroepen en voor bestaande leden en sympathisanten. De verschillende pakketten producten en diensten noemen we <i>proposities</i>. Binnen dit project gaat het om de proposities (incl. bijbehorende activiteiten, producten en diensten) waarmee we campagne gaan voeren / die we in de ‘etalage’ willen zetten.</p> <p>NB. Nadruk van dit plan ligt op ontwikkeling en implementatie van de proposities <i>Houvast vinden</i> en <i>Verbinding maken</i></p>	Maart 2025 – maart 2026	Plan van aanpak participatie in uitvoering.

Onderwerp	Toelichting	Looptijd plan van aanpak participatie	Status
<p>Inventarisatie interreligieuze, levensbeschouwelijke en maatschappelijk betrokken lokale netwerken, samenwerkingen en initiatieven.</p> <p>Programmateam Maatschappelijke betrokkenheid</p>	<p>Deze inventarisatie vloeit voort uit speerpunt 6 van het beleidsplan Maatschappelijke Betrokkenheid (MB) en sluit aan op de ambities uit de meerjarenvisie en het jaarplan 2025. Het doel is om lokale en regionale samenwerkingen zichtbaar te maken waarin gemeenschappen van het Apostolisch Genootschap samenwerken met levensbeschouwelijke of maatschappelijk betrokken organisaties. Denk hierbij onder andere aan initiatieven met kerken, moskeeën, buurtorganisaties of interlevensbeschouwelijke platforms, gericht op onderlinge verbondenheid, zingeving, maatschappelijke inzet en sociale samenhang.</p>	<p>Oktober 2025 – medio 2026</p>	<p>Plan van aanpak participatie is in uitvoering</p>

Onderwerp	Toelichting	Looptijd plan van aanpak participatie	Status
<p>Aanpassing lidmaatschapsstructuur</p> <p>Programmteam Bestuur & Organisatie</p>	<p>Een aangepaste structuur ontwikkelen en implementeren voor de wijze waarop mensen een formele verbinding met het Apostolisch Genootschap aangaan.</p> <p>Met een verbinding met het genootschap wordt bedoeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een duurzame deelname aan activiteiten die het genootschap, onder welke naam dan ook, organiseert; • of in ieder geval een duurzame verbinding met het gedachtegoed van het genootschap. 	September 2025 – Juni 2026	Plan van aanpak participatie is in uitvoering

Overige participatieplannen (in ontwikkeling)

- Vernieuwd magazine leden en sympathisanten (mogelijke samenvoeging *Vandaag en De Stroom*). Status: uitvoering vanaf eind 2025 / begin 2026;
- Verhoging inkomsten Apostolisch Genootschap. Start plan van aanpak gemaakt. Status: zodra project geprioriteerd wordt in programmteam kan dit verder worden opgepakt;

Bijlage 3. Participatie in 2025

A. Algemeen

In 2025 is zoals besloten een start gemaakt met het concretiseren van de wegwijzer participatie. Op organisatieniveau is een aantal zaken opgepakt:

- Er heeft een artikel over participatie (en de wegwijzer) in de online nieuwsbrief *De Stroom* gestaan (januari)
- De website www.apgen.nl/participatie is ingericht en bijgehouden (januari/februari)
- De website www.apgen.nl/nieuweontmoetingsvormen is in 2025 verder ingericht
- De klankbordgroep participatie is gevormd en is vijf keer bij elkaar gekomen (4 februari, 16 april, 23 september, 18 november en 3 december)
- Er heeft een artikel in het blad *De Stroom* gestaan over de klankbordgroep participatie
- Er heeft een verdiepend artikel over beleidsparticipatie (casus aanpassing lidmaatschapsstructuur) in nieuwsbrief *De Stroom* gestaan in december.

B. Beleidsparticipatie

De activiteiten uit het bestuurlijke jaarplan 2025 op het gebied van beleidsparticipatie waren:

- Trainen van medewerkers en vrijwilligers om participatie methodieken toe te kunnen passen (4.1.2)
- Programmateams werken participatief bij beleidsbeïnvloedende vraagstukken (4.1.3)

Per activiteit zijn de volgende zaken op het gebied van beleidsparticipatie uitgevoerd

Trainen en opleiden in 2025 (4.1.2)

- Er is een basistraining participatie geweest voor alle medewerkers van het dienstencentrum (18 maart 2025)
- Het bestuur heeft kennisgemaakt met de methodiek *Relevant Gesprek* aan de hand van een casus (25 maart)

Participatief werken (4.1.3)

- Het bestuur heeft een gesprek gehad over welke beleidsonderwerpen participatief opgepakt zouden kunnen worden door de programmateams (28 januari)
- Alle programmateams hebben een toelichting gekregen over beleidsparticipatie + een gesprek gevoerd over onderwerpen die participatief opgepakt kunnen worden (februari t/m april 2025)
- Medewerkers van programmateams hebben leren werken met de methodiek *Relevant Gesprek*; er zijn plannen van aanpak ontwikkeld en uitgevoerd (voor de vraagstukken waar het om gaat, zie bijlage 2)
- Er is een sjabloon ontwikkeld voor de plannen van aanpak beleidsparticipatie (maart/april). NB. Dit sjabloon is toegepast bij de verschillende participatieplannen.

C. Vernieuwingsparticipatie

De activiteit uit het bestuurlijke jaarplan 2025 op het gebied van vernieuwingsparticipatie was:

- In minimaal 4 regio's een Inspiratieatelier organiseren voor het delen en ondersteunen van initiatieven van leden en sympathisanten.

De volgende zaken zijn in 2025 opgepakt op het gebied van vernieuwingsparticipatie:

Onderwerp	Toelichting	Looptijd plan van aanpak	Status
Inspiratieateliers 2.0	<p>Een groep leden, sympathisanten en medewerkers heeft aan de hand van <i>De Groene Weiden</i> een plan van aanpak ontwikkeld voor de Inspiratieateliers 2.0. De groep kwam twee keer bijeen.</p> <p>Vanwege de ontwikkeling en implementatie van de proposities <i>Houvast vinden</i> en <i>Verbinding maken</i> en de druk op vrijwilligers/organisatoren is besloten om de uitvoering van de inspiratieateliers 2.0 uit te stellen naar 2026.</p>	Ontwikkeling: 2025, uitvoering 2026 (tweede helft)	Vorbereiding afgerond, herstart en uitvoering voor 2026 gepland
Verschilmakers-netwerk	<p>Een groep van circa 14 leden uit het hele land is gestart om, buiten de gebaande paden, nieuwe vormen van inspiratie en ontmoeting te ontwikkelen. In 2025 vonden drie netwerkvondens plaats om plannen en ideeën te delen.</p> <p>Deze groep sluit nu aan bij de uitrol van de proposities <i>Houvast vinden</i> en <i>Verbinding maken</i>, waarin ruim 50 mensen samenwerken aan een landelijk netwerk van verschilmakers.</p>	2025–2026	Lopend, geïntegreerd in propositietraject

Onderwerp	Toelichting	Looptijd plan van aanpak	Status
Ondersteuning lokale initiatieven	Diverse initiatieven van leden zijn ondersteund, vaak met <i>De Groene Weiden</i> als uitgangspunt. Voorbeelden: Dag van Verbinding (Heemskerk), Zin & Zang (Twente), Lezing M. Ruis (Apeldoorn), Amsterdam Ontmoet, Huis van Verbinding (Zaandijk), SWAP (Baarn), Theatervoorstelling "Hoop, Geloof en Liefde", Zingespreek (Nijmegen en Utrecht).	2025	Afgerond, doorlopend per locatie
Website nieuwe ontmoetingsvormen / toolbox	De website <i>apgen.nl/nieuwe-ontmoetingsvormen</i> is aangepast zodat mensen met eigen initiatieven beter geholpen kunnen worden. Dit is gedaan in plaats van het ontwikkelen van een nieuwe toolbox.	2025	Afgerond, verbeterde ondersteuning online

Bijlage 4. Advies klankbordgroep

Op 3 december 2025 heeft de klankbordgroep participatie een overleg over de evaluatie participatie 2025 gehad. Aan de hand van de evaluatie heeft de klankbordgroep een aantal adviezen voor participatie in 2026 gegeven.

In onderstaande tabel staat een overzicht van deze adviezen en of en hoe deze adviezen zijn meegenomen in het actieplan participatie 2026.

Adviespunt klankbordgroep	Hoe meegenomen in activiteiten participatie 2026?
1. Cultuurverandering richting participatie	
Ontwikkel een programma om leden te informer en over de waarde van beleidsparticipatie , en hen hiermee te laten oefenen via een ledenberaad over een concreet beleidsonderwerp.	Dit is integraal onderdeel van de wegwijzer participatie. De lijn die is ingezet in 2025 wordt in 2026 voortgezet.
Evalueer of er daadwerkelijk draagvlak en motivatie voor beleidsparticipatie bestaat.	Een ambitie uit de meerjarenvisie is om mensen te stimuleren mee te denken, mee te doen en mee te beslissen over belangrijke keuzes. Beleidsparticipatie is daarmee een belangrijk onderdeel van die ambitie. Per vraagstuk/beleidsonderwerp wordt maatwerk geleverd voor participatie. In de evaluatie 2026 wordt dit meegenomen.
Gebruik de inzichten om te beoordelen of een duurzame cultuurverandering richting participatie haalbaar is.	Dit is integraal onderdeel van de wegwijzer participatie. De lijn die is ingezet in 2025 wordt in 2026 voortgezet. Daarnaast is dit meegenomen in activiteit 1b.
Het bestuur wordt in 2026 geacht actief te stimuleren dat leden meer eigenaarschap nemen, in lijn met de grondslag van het Apostolisch Genootschap.	Dit is integraal onderdeel van de wegwijzer participatie. De lijn die is ingezet in 2025 wordt in 2026 voortgezet.
2. Methodiekontwikkeling en scholing	
Onderzoek of de methodiek Relevant Gesprek te complex is of onvoldoende aansluit bij de cultuur; zoek zo nodig naar een eenvoudiger werkvorm.	Dit is meegenomen in het actieplan participatie 2026 (activiteit 2c)
Voer medio 2026 een evaluatie uit over de bruikbaarheid van Relevant Gesprek na toepassing in meerdere projecten.	Dit is meegenomen in het actieplan participatie 2026 (activiteit 1 ^e)
Voorzie KBG-leden in een opleiding voor de methodieken Relevant Gesprek en Groene Weiden , zodat zij kwalitatief betere adviezen kunnen geven.	Dit is meegenomen in het actieplan participatie 2026 (activiteit 1c)

Adviespunt klankbordgroep	Hoe meegenomen in activiteiten participatie 2026?
3. Participatie in projecten en besluitvorming	
<p>Wanneer een beleidsvraagstuk geschikt wordt bevonden voor ledenparticipatie, formuleer dan een plan van aanpak, waarbij de KBG adviseert over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • welke groepen betrokken worden, • welke gespreksvormen het meest passend zijn. 	Dit is meegenomen in het actieplan participatie 2026 (activiteit 2b)
<p>Als een programmateam een projectplan met participatie heeft ontwikkeld, moet dit voorgelegd worden aan de KBG, zodat integratie en directe advisering mogelijk zijn.</p>	Dit is meegenomen in het actieplan participatie 2026 (activiteit 2b)
<p>In elk projectplan dat leidt tot een voorgenomen bestuursbesluit moet een hoofdstuk over participatie opgenomen zijn; ontbreekt dit, dan gaat het plan terug naar het programmateam.</p>	Dit is een onderdeel van interne werkwijze van de landelijke organisatie. Het is aan het bestuur en/of de landelijke organisatie hier invulling aan te geven.
4. Samenwerking tussen bestuur, districtsvoorgangers en regioteams	
<p>Het bestuur moet duidelijker en steviger sturen op participatie richting districtsvoorgangers en voorgangers; het is nu te vrijblijvend</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorbeeld: de brief van Nanda/Marten over de mediacampagne werd als te vrijblijvend ervaren. 	De wegwijzer participatie gaat uit van het stimuleren van eigenaarschap. Dit wordt in 2026 voorgezet. Sturend / hiërarchisch handelen past hier niet bij.
<p>Regioteams (verschilmakers) kunnen een grotere rol spelen bij het enthousiasmeren en implementeren van participatie.</p>	Het expertiseteam Verbinding, de verschilmakers en regionale verbinders spelen een belangrijke rol in het enthousiasmeren van leden en sympathisanten bij beleids- en vooral vernieuwingsparticipatie. Daar is in 2025 een start mee gemaakt en wordt in 2026 mee doorgegaan.
<p>Binnen districten dienen kringen te overleggen over participatieaanpakken, en deze mee te nemen naar hun gemeenschappen.</p>	De wegwijzer participatie gaat uit van het stimuleren van eigenaarschap. Dit wordt in 2026 voorgezet. Sturend / hiërarchisch handelen past hier niet bij.
5. Conferenties en activiteiten	
<p>Tijdens de najaarsconferentie voor geestelijk verzorgers was geen workshop participatie opgenomen; in 2026 moet dit wel gebeuren.</p>	Bij de conferenties van geestelijk verzorgers ligt de focus op de inhoud van geestelijke verzorging (inspiratie en nabijheid) en niet op organisatorische vraagstukken en zaken zoals participatie. Dit advies wordt dus niet overgenomen.

Adviespunt klankbordgroep	Hoe meegenomen in activiteiten participatie 2026?
5. Conferenties en activiteiten	
Inspiratieateliers 2.0 waren voorbereid maar niet uitgevoerd; geef hier in 2026 vervolg aan , inclusief ruimte voor nieuwsoortige initiatieven die niet binnen bestaande proposities vallen.	Dit is meegenomen in het actieplan participatie 2026 (activiteit 3a)
6. Middelen en ondersteunende instrumenten	
Er is behoefte aan specifieke middelen voor het Apostolisch Genootschap , zoals: <ul style="list-style-type: none"> - publiekanalyse met eigen doelgroepen, - instrumenten uit bestaande publieksanalyse-tools. 	Dit is meegenomen in het actieplan participatie 2026 (activiteit 2c)
Neem in het jaarplan op welke instrumenten in 2026 worden uitgewerkt en toegepast .	Dit zijn de (nieuwe) activiteiten participatie 2026 in algemene zin en meer specifiek punt 2c uit het actieplan participatie 2026.
7. Proces en governance rondom participatie in programmateams	
Hoewel er meerdere plannen van aanpak voor participatief werken zijn opgesteld, is dit niet in elk programmateam gelukt. Onderzoek waarom dit niet is gelukt en welke randvoorwaarden nodig zijn om participatie in 2026 wél te realiseren.	Dit is beschreven in de evaluatie participatie 2025. Voor 2026 wordt dit meegenomen in de evaluatie (punt 1e)
Voor 2026 moet per programmateam in het jaarplan worden aangegeven: <ul style="list-style-type: none"> - voor welke beleidsvraagstukken een participatie-PvA wordt opgesteld, - dat de participatieaanpak realistisch is, - welke capaciteit (mens en middelen) nodig is. 	Dit is meegenomen in activiteit 2a. Programmateams die plannen van aanpak participatie maken, nemen deze punten hierin mee. Terugkoppeling per plan naar de klankbordgroep, zie activiteit 2b.
Jaarplannen moeten voortaan transparanter rapporteren: “dit was het plan – dit is wat is gehaald – dit is waarom niet” .	Dit wordt meegenomen bij de evaluatie van 2026 (activiteit 1e)
Houd bij het opstellen van het jaarplan rekening met de haalbaarheid van ambities : binnen innovatie-portfoliomanagement is slechts een bepaald aantal projecten uitvoerbaar binnen beschikbare menskracht en middelen.	Dit is onderdeel van de verantwoordelijkheid van het bestuur en (voor 2026) bij de afwegingen in het bestuurlijke jaarplan 2026.
8. Overige punten	
De KBG betreurt dat de samenvoeging van De Stroom en Vandaag geen participatieonderwerp is geweest	Er is geen plan van aanpak participatie (volgens de <i>Relevant Gesprek</i> methodiek) gemaakt, er vindt wel participatie plaats.